

TAPOLCZAI LAPOK

EZELŐTT TAPOLCZA ÉS VIDÉKE.

FELELŐS SZERKESZTŐ: SZIGETHY ÖDÖN. KIADO ÉS TULAJDONOS: LÖWY B.

Előfizetési ár: Egész évre 10 K., félévre 5 K.,
negyedévre 2 korona 50 fillér.

Megjelenik minden vasárnap.

Hirdetések árszabály szerint.
Nyílt-tér sora 1 korona.

A haldokló föld.

René Bazinnak: A haldokló föld című örökbecsű regénye mesteri módon rajzolja meg a francia falvak elnéptelenedését. A földmivelő nép egyszerű gyermekét elkápráztatja a városi élet csillogása és szinte ellenállhatlan vágytól üzve otthagyja elaggott szüleit, otthagy minden kedves dolgot, a virágriáket, a zöldlombu erdőt s megy városba, a gyárkémények fojtó légkörébe. Ezt a képet nemcsak Franciaországban, hanem itthon is nap-nap után láthatjuk. Nálunk talán még rosszabb a helyzet. A Cunard hajók sok ezernyi utasa még elszomorítóbb kép, mint a haldokló föld városba özönlő hullán gyermekei. Ámde nálunk mások a viszonyok is. A városba özönlésnek oka itt nemcsak a városi élet csillogása, hanem a magyar földmivelőnek sajátos földéhsége, amely kielégítésre nem talál. Pedig mennyi földbirtok változtat esztendőről-esztendőre gazdát. És ime az, aki igazán szereti a szántóföldet a mi sajátos viszonyainknál fogva nem juthat földhöz. Az a kétkézi napszamos, akinek minden vágya abban összpontosul, hogy a saját földjén gazdálkodhassék, hogy a saját szorgalmának gyümölcsét élvezhesse, a legtöbbször csalódottan kénytelen lemondani ábrándjairól, aminek aztán természetes következménye a városba özönlés: a kivándorlás.

Vajjon van-e ennek a pusztító beteg-

ségnek orvossága? Van. Egészséges birtokpolitikával, céltudatos telepítéssel és tulajdonjogot respektáló birtokfeldarabolással, jobban mondva bérlőszövetkezetek, hosszú lejáratu kisbirtokbérletek létesítésével elejét lehet venni annak, hogy a föld nepe otthagyja a sorvadó, haldokló földet.

Sokan a szekularizációt, a kötött birtokok kisajátítását látják meg a betegség orvosságaként. Pedig Magyarországon a nagybirtok még hosszú ideig magasabb hivatás vár, hiszen minálunk a nagybirtok a gazdasági előrehaladás fáklyavivője, a mezőgazdasági érdekeknek leghuzgóbb istapolója, sok tekintetben a nemzeti politika évszázadok óta egyetlen őrizője.

Más egyéb miatt is szükség van nagybirtokra még. A tömegtermelést, amely egyedüli orvossága a drágaságnak, a nagybirtok egységes termelése nélkül el sem lehet képzelni. Nem lehet elképzelni a mezőgazdasági előrehaladást sem nagybirtok nélkül, hiszen csakis ennek áll módjában magasabb gazdasági képzettséggel rendelkező egyéneket alkalmazni.

Viszont azonban ez is igaz, hogy a kötött birtokoknak igen jelentékeny része nem áll feladattal magaslatán. És éppen ezért nemzeti szempontból, az ország gazdasági haladása érdekében szinte elkerülhetlen szükség volna rá, hogy a földbirtok részben olyanok kezelésé alá jusson, akik szeretik a földet, akiknek dolgos kétéke-

munkájával, szorgalmával lehetővé lenne, hogy azok a földbirtokrészek, amelyek ma hivatásukat kellőképpen betölteni nem tudják, a nemzeti termelésnek hivatásukhoz mért osztályosai lehessenek.

A Magyar Gazdaszövetség évek hosszú sora óta sürgeti a bérlőszövetkezetek szaporítását. Junius hó 17-én tartandó temesvári nagygyűlésének programjába is felvette az erre vonatkozó kívánságot. A bérlőszövetkezet dolgában eddig elért eredmények ugyan nem valami fényesek. Mert pusztán társadalmi akcióval ezt a kérdést megoldani nem lehet. Ehhez pénz is kell, anyagi javakkal bőven rendelkező olyan pénzügyi vezetők tudatában legyenek annak, hogy miért van szükség arra, hogy a föld népét földhöz juttassuk.

A Magyar Gazdaszövetség kitartó agitációjára történt is ebben a dologban már kezdő lépés. Ámde ez tulajdonságos mértékben magán viseli a kezdetlegesség bélyegét. A haldokló, gyermekeitől elhagyott föld problémáját egy-két millió koronával megoldani nem lehet. Ide legalább is olyan összeget kell fordítani, amilyent dr. Darányi Ignác volt földmivelségi miniszter annak idején az ő igazán nagy gondal kidolgozott telepítési és parcellázási törvényjavaslatában meghatározott. Egy-két millió koronával legfeljebb kísérletezni lehet, de földéhséget megszüntetni nem.

Balatoni hangulat.

(Badaacsony.)

Fel a hegyre, tiszta légkörbe!
Hivólag int ide
A hegytető,
Melyet sötét, tömör oszlopsorban
Támaszt komoran
A bazaltkő.

Fel a hegyre, tiszta légkörbe!
Hivólag int ide
A hegyoldal
Szőlőlombos, szelid zöld lankája,
Mosolygó tája
Vonzó bájjal.

Bazaltormos, szőlőlankás hegy
Napfényben fürdik meg;
Mossa lábát
Tó edző hulláma, hajnalpirja
Megvilágítja
Kőhomlokát.

Alpár Mór.

Karcsi beszélni kezd.

(Gyermek-megfigyelés.)

Irtá: Kollányi Ödön.

Amikor első gyermekem néhány hónapos volt, elhatároztam, hogy figyelni fogom fejlődését, feljegyzem szavait, mondásait, cselekedeteit. Az így összegyűlt feljegyzések alapján írtam meg az alábbi következőket.

A gyermekek dolgai sok emberi érdekelnek. És ez nem csoda. Hiszen utódjainkat látják bennök. Továbbá rajtok szemlélhetjük, miként szerezték annak idején a magunk ismereteit, hogyan telt meg lassan tartalommal lelkünk, miként fejlődött beszélnőképességünk, mi módon kezdődtek az u. n. felsőbb lelki működések: az emlékezés, a képzelődés, az éntelem munkája, az érzelmek ébredése stb. A gyermek fejlődését figyelve elgondolhatjuk azt is, hogy az emberiség nagyon hosszú idő alatt hasonló úton-módon jutott ismereteinek birtokába. Így tehát eléggé indokolt, hogy a megfigyelt gyermekekre vonatkozó adatok nyilvánosságra juttatnak. Csak azt óhajtom még hangsúlyozni, hogy az alábbiakat olvasván ne egy gyermekre gondoljunk, hanem általánosságban a gyermekekre, mert a fejlődésnek itt tapasztalt folyamatát minden normális gyermek megfigyelése alkalmával észlelhetjük. Ez a gyermek, akiről szó lesz, épen

csak alkalmat adott a megfigyelésre és az anyagot szolgáltatata.

A gyermek beszélnőképessége nagyon különbözően fejlődik. Amíg pl. Karcsi már tíz hónapos korában tudatosan használt néhány szót, addig öccse ezt csak 2 éves korában tudta.

Karcsi pár hónapos korában kezd egyes hangokat kiejteni. Első hangok az *a*, *e* magánhangzók és az *m* mássalhangzó. Később a nagyokat utánozva mond néhány rövid szót. Azután a hangokat kezdő szavá fűzni. 11 hónapos korában szókinccsét a következő egy- és kétagú szók alkotják: papa, mama, é (el), cica, tente, kalap, kabát, kuta (kutya), kukk, pot (bot), kálha, talá (talál), kap (kikap), koti (kocsi). A gyermek rendszeren rövidíteni szereti a szót. Azonban a *lala* (ló) és *tütü* (tű) szavaknál Karcsi ép az ellenkezőt cselekedte. A *k* hang kiejtése nem okoz neki nehézséget.

Első életévének betöltése előtt fogalma van az énekről, éneklésről. Ha mondjuk neki, hogy énekeljen, elkezd: la, la, la vagy pedig: lápi, lápi, lápi s egy-két hanggal emelkedik és száll a hanglétrán.

1—2. évig.

Lassanként háromszótagú szokat is használ, pl. Kacica (Katica). A köszönömöt így

Nyári menetredek kaphatók Löwy B. könyvkereskedésében.

Községi gyűlés.

Tapolca nagyközség képviselő-testülete április hó 27-én tartott gyűlésén Hajós Ignác tapolczai illetőségét elfogadja.

Tudomásul veszi a községi hivatalos órákat, mely szerint május hó 1-től, október hó 15-ig a főjegyző hivatalos órái reggel 7 órától délután 1 óráig, az anyakönyvi órák pedig 3—11 óráig tartanak.

Az öntözési szabályrendelet szerkesztésének bizottságába főjegyzőn és bírón kívül dr. Szücs Arnold, Neményi Géza és Marton Gyula képviselőket választja.

Tudomásul veszi a kórházi bizottság jegyzőkönyvét, az építési szabályrendelet módosítása ügyében érkezett főbírói átiratot.

Keszler Aladárnak vízvezeték létesítése ügyében érkezett beadványát 30 nap mulva tárgyalja, az ügy tanulmányozására Keszler Aladár, dr. Deák Jenő, dr. Lőke Mór, Neményi Géza, dr. Szücs Arnold, dr. Kaszás Károly, dr. Kovács Vilmos képviselőkből álló bizottságot választja és felkéri jelentéstételre.

A járványkórház céljára dr. Lőke Mór legcélszerűbbnek véli a szegényházat, mely esetben a szegényeket máshol kellene elhelyezni. A képviselő-testület megbizta dr. Lőke Mór, dr. Fischer Gyula orvosokat, továbbá községbíróit és főjegyzőt, hogy a régi szegényháznál járványkórházul alkalmas helyiséget jelöljenek.

Jelenti főjegyző, hogy Gerl János, Rokob Kálmántól a moziát átveszi és 7000 korona biztosítékot letett. A képviselő-testület kijelenti, hogy Rokob Kálmán, illetőleg Gerl János az építkezést a saját felelőségükre és költségükre és a bemutatott tervrajz szerint megkezdhetik; az épület a szerződés lejártakor minden kárpótlás nélkül a község tulajdonába megy át még akkor is, ha a megye a szerződésnek 12 évre

leendő meghosszabbítását nem engedélyezné.

Tudomásul veszi a füztelep hasznosítási szerződésének bekezdését, továbbá a Ganz-féle Villamosági Részvénytársaságnak levelét arról, hogy a bővítési munkálatokat megkezdte.

Áthelyezi Schwarcz József háza előtt lévő villamososzlopot, minthogy ott járda készül.

Elhatározza a szegényház tetőzetének kijavítását.

Iparos-nyugdíj.

Nem most történik először, hogy iparosaink mozgalmat indítanak országos nyugdíj-intézet létesítése iránt. Vagy 7—8 év előtt ugyancsak hangos volt az ország iparosaink panaszaival és tudtukkal már tervek is készültek a felállítandó nyugdíj-intézet számára, de mivel egységes közvélemény a hozzájárulás kötelező voltáról nem alakult ki s mivel az egész akcióból hiányzott az, igazi komoly akarat és erély, a nyugdíj-intézet ügye elaludt mind a mi napjainkig.

A megélhetés nehézségei, azok a szomorú tapasztalatok, melyeket iparosainknak annyi alkalmuk van tenniük, az a folyton szaporodó jelenség, hogy igen sok iparos szívesen leteszi szerszámát s vállalja a legcsekélyebb javadalommal járó hivatali állást, ha nyugdíjjal van összekötve, az a másik jelenség, hogy a szülők azért sem adják szívesen gyermekeiket az iparos pályára, mert jövőjüket teljesen biztosítva nem látják, mind jobban és jobban meggyőződésé érlelték iparosainkban, hogy nyugdíj-intézet létesítése nélkül pályájuk esorvad, míg a nyugdíj-intézet új létalapot adna az iparosságnak a gyáriparral szemben való küzdelemben is.

E meggyőződés következményeképpen a fővárosból kiindulólag országos mozgalom indult meg, amelynek egyik eredménye az a határozat, melyet a székesfehérvári ipartestület küldött szét az ország összes ipartestületeihez. A határozatot itt közöljük, de folytatólag közöljük rá vonatkozó megjegyzéseinket is. Íme a határozat:

„Azok a szomorú körülmények, melyek ma a kisiparosok létérdekét veszélyeztetik, nagyon is szükségessé teszik, hogy az országos nyugdíj-intézet kérdésével a közgyűlés behatóan foglalkozzék. Ennek megvalósulása után egészen másképp fogják az iparospályát értelmezni és jóval több lesz a

kellően iskolázott és képzett iparosok száma, mert nem fog a szemük előtt lebegni az a tudat, hogy öreg napjaikban kegyelemkenyér, menhely és szegényház vár az elaggott iparosra.

1. Ezért a közgyűlés kimondja, hogy az iparosság legmesszebbmenő támogatásával kívánja az országos iparos nyugdíj-intézet törvényhozási uton való mielőbbi felállítását, és ebben az ügyben feliratot intéz a közgyűlés a kormányhoz és a parlamenti pártok vezetőihez.

Felhívást intéz továbbá a közgyűlés az ország összes ipartestületeihez, melyben hasonló eljárásra szólítja fel őket és felkéri a közgyűlés a sajtó képviselőit, hogy a nyugdíj-intézet kérdését jóindulatukkal támogassák.

Mivel köztudomásu dolog, hogy az általános képviselőválasztások közelednek, kimondja a közgyűlés, hogy az iparosság az elkövetkezendő választásoknál, politikai pártállásra való tekintet nélkül, csak olyan képviselőjelöltre adja le szavazatát, aki az országos iparos nyugdíj-intézet mielőbbi felállítását programjába felveszi és minden erejével azon fáradozik, hogy a nyugdíj-intézet törvényhozási uton minél előbb megvalósuljon.

E határozatot helyeseljük, azonban hiányosnak tartjuk. Az egész tulajdonképpen nem egyéb, mint aféle pium desideriumnak, jámbor óhajnak tolmácsolása a legkisebb útmutatás nélkül valamiféle, csak félig-meddig elfogadható bázisra.

Semmiből iparos-nyugdíjat megteremteni nem lehet. Azok a tőkék (agiparosok alapja stb.), amelyeket e célra az egyes ipartestületek rendelkezésre bocsáthatnak, amelyekről ugyan a székesfehérvári határozat szintén nem szól, oly csekélyek, hogy azok távolról sem közelítik meg az alaptőkét, amely nélkül nyugdíjintézet alakítása el sem képzelhető. Bármily nagyok — igen nagyok — képzeljük azt a dotációt, amelyet az államnak egy létesítendő nyugdíj-intézetre adni s amennyivel évente hozzájárulnia kell, tekintve az ipartestületi tagok óriási számát, mi egy új nyugdíjintézet létesítését mégis nehéznek, anyagilag szinte kivihetetlennek találjuk.

Ámde van már az iparosságnak egy saját erejéből létesült nyugdíj-intézete. Van egy olyan hatalmas intézménye, mely 21 év alatt a semmiből milliós vállalatá lett. A Magyarországi Munkások Rókkant és Nyugdíjgyűléstől szólók. E hatalmas intézmény, melynek Tapolczán is több tagja van (ezek között azonban alig egy-kettő az önálló iparos), minden tekintetben alkalmas lenne arra, hogy állami kezelésbe kerülvén, gerincét alkossa

mondja: könnete. A tessék: tessz. A szókezdő sziszegő mássalhangzót h-val helyettesíti: hapan (szappan), hapka (sapka), habad (szabad). Valamivel később az sz helyett z-t mond: zappan, zabad. Ismeri a góló, bugyodó, maná (madár), tányé (tányér), könn (könyv), katát (skatulyát) szavakat. Ha beszélgetünk, ő az utolsó szót rendszeresen utánunk mondja — természetesen a maga módja szerint. Ha valamit a földről felvesz, azt mondja: gyele (gyere). Szeret általánosítani. Szájkát, szalmaszálat, ceruzát, vékony fadarabot, szóval mindazt, ami vékony és hosszú, bot-nak nevezi. Először csak a sétatálcám volt a bot. Azután ennek a nevét vitte át a többi tárgyra. Hasonlóképpen minden ruhadarabot, szoknyát, kendőt stb. kabát-nak nevez.

Ha az udvarban megszólal a verkli, azonnal „mártogatni” kezd. Lábbújjra áll, azután visszaereszkedik a sarkára. Ha azt mondjuk, hogy táncoljon, hasonlóképpen tesz. Hogy biztosabban „táncolhasson” két kézzel megfogja a székét.

Kezébe adtam egy darab cukrot s azt mondtam neki: „Add oda mamának.” Legelőször odaadta s anyja megette. Azóta hiába küldök vele cukrot, nem adja oda. Elviszi anyjához, azt is mondja: tessz (tessék), sőt kezét anyja tenyerébe is teszi, de okulva a multon, a cukrot megtartja magának.

2—3. évig.

Alig múlik el két éves, gondolatait már teljes mondatokban fejezi ki. Eközben azonban a szótövekkel, képzőkkel, ragokkal nagyon önkényesen bának: lassan kialakul az ő sajátos gyermek-nyelve.

Magá csinál szokat: Búház (istálló). Állatház (ól). Díván-szék (fauteuil). Hintó-kocsi (hintó). Szántókocsi (eke). Csekeribogarak (cserebogarak). Autiflomos botil (automobil). Tanyiszra (tarisznya). Kecské (kecske). Hangyálok (hangyák). Micsoda dologság (dolog) ez? A lö ándingáll (álldogál). Heremóka (hernyó). Elhívjuk a nyíró bácsit (borbélyt). Apus nem dugózta be az üveget. Postalevél (postaszekrény). „Nyajul a cica” (nyávog). Árjegyzékben női cipőket lát s azt mondja: „Ezek mama-cipők.” „A tyúk tojja a tojást, a tehén teji a tejet.” Mäskor meg így: a bútól tejik (fejik) a tejet.” „Ha majd megforródik a víz.”

Némely szót sajátos értelemben használ. A házunk mellett lévő házhelyet sokáig nyárnak nevezte: „Menjünk a nyárra. Nin-csennek a báránycák a nyáron?” „Meg fogom papucsozni” (papuccsal megverni). Ez a ruha nagyon szemetes (piszkos). „Alugyon ide papa!” (feküdjék ide). „Itt maradom (hagyom) a botot.” A ruha, könyv stb. eltörik (elszakad). Pórral behintette játék-tehenkáját s azt mondta: „Meglisztezte porba a búbecét.” „Mama kérem, a mézzel

vajazza meg a kenyeret” (mézzel kenje be). „A cukorral megsóskazza (megsózza, meghinti) a cseresznyét” (ribiszkrét). Másfél éves korában minden gyümölcs szilva volt, most meg cseresznye. „Megüti a folót” (tányérja felől a gózt kezével elhajítja). Zörgeti a sztjános-kenyeret s azt mondja: „Papa, énekel.” A tokból kiönti (kirázza) a könyvet. Bökő a neve minden hegyes tárgynak pl. tűnek, szegnek, szálkának. „A mamára szomorú (haragszik) a Jézuska.” „A ceruzát meg kell kámozni” (hámozni, hegyezni). Ha bottal megy, akkor botoz. Ha hosszú szalmaszál van nála s azzal megy, akkor szalmáz. „A vonat tolakodott (tolatott) és a vonatos bácsi összekapcsolta őket” (a kocsiakat). Képeskönyvet nézegetve azt mondja: „Már munkáztak (dolgoztak) az emberek.” Egy tisztviselő családdal lakunk egy házban. Van egy nagy fiuk is. Karesi róluk beszélve így szól: „Iván bácsi férje (fia helyett) a hivatalbácsinak.” „A kutya a lábával megviszkette (megkaparta) a kezemet.” „A részekek berúgnak minket?” (A berúgás szót hallotta a részeg szóval kapcsolatban.)

Nagy szabadságot enged magának a szókragozásában. „Adjon a mama tüvet (tűt).” Apus kanálja. Látottuk a majomt. Nem lehetnek kimenni (nem mehetnek ki) a búbecék. A pásztor hajta a tehént. A tehének elmennék. Kitakaródt. A szenbe (szénbe) tettem az alancsot (narancsot). Buzát att

iparosok száma, előtt lebegni az a kegyelemkenyer, vár az elaggott

mondja, hogy az támogatásával nyugdíj-intézet előbbi felállítását, tot intéz a közparlamenti pártok

közgyűlés az ez, melyben ha öket és felkeri építelőit, hogy indulatukkal tá-

g, hogy az álta- közelednek, ki- az iparosság az ál, politikai párt- csak olyan kép- zatát, aki az or- et mielőbbi fel- eszi és minden gy a nyugdíj- inél előbb meg-

zomban hiányos- jdonképen nem deriumnak, jám- a legkisebb ut- ak félig-meddig

t megteremteni iparosok alapja egyes ipartestü- nak, amelyekről tározat szinten y azok távolról t, amely nélkül sem képzelhető.

agnak — kép- et az államnak ézetre adni s ita kell, tekintve szemat, mi egy és megnehéznek, ek találjuk.

gnak egy saját zete. Van egy mely 21 év alatt lett. A Magyar- Nyugdíjjegyle- mény, melynek a (ezek között önálló iparos), enne arra, hogy erincét alkossa

zzel kenje be). megszózza, meg- t). Másfél éves silva volt, most olót" (tányérja a). Zörgeti a ndja: „Papa, ázza) a köny- gyek tárgynak . „A mamára . „A ceruzát ni, hegyezni).

z. Ha hosszú megy, akkor (tolatott) és olta őket" (a ézegetve azt dolgoztak) az áddal lakunk iuk is. Karesi m bácsi férje k. „A kutya aparta) a ke- minket?" (A szóval kap-

gának a szók tüvet (tűt).“ ont. Nem le- ek ki) a bú- t. A tehének be (szénbe)). Buzát att

az Országos Iparos és Munkás Nyugdíj-intézetnek. Akik nem tudják, azokat talán érdekelni fogja, hogy ez intézménynek ma már 178.434 tagja van. Összvégyona 11,803.739 K. Az elmúlt 1913. évben rokkantségélyre (nyugdíjra) és árvasegélyre kifizetett 1,030.594 K-t. Segélyezett 2494 tagot és 604 árvát. Az állam évi 10.000 K-val segíti a Magyarországi Munkások Rokkantsági és Nyugdíj-jegyletét. Ez az összeg nyilvánvalólag inkább csak elismerése annak az áldásos hivatásnak, amelyet az egyesület betölt, semhogy az egyesület óriási jövedelmeihez és óriási kiadásaihoz képest megfelelő materiális segítségnek lenne tekinthető, olyannak, mondjuk, amely csak távolról is arányba állítható a más nyugdíj-intézeteknek adott százezres dotációkkal.

Ha azonban ez az intézmény kötelező iparos-nyugdíj intézménnyé alakulna át, akkor az állami dotáció felemelkedhetne arra az összegre, amely ha egy újonnan alakuló nyugdíj-intézetnek fundamentumául nem is lenne elegendő, de hatalmas új márvány-pillére lenne annak a 21 éves fennálló régi intézménynek, mely a jövőben az egész magyar iparosságot magába fogadná és áldását minden magyar iparosra kiterjesztené.

Ha a székesfehérvári átirat Tapolczára is megérkezik és itt tárgyalni fogják, ajánljuk e sorainkat a tapolczai ipartestület azon tagjainak figyelmébe, kik nem elégszenek meg a hangzatos jelszó gyanánt felvetett eszméhez való egyszerű csatlakozással, hanem az eszmének gyakorlati kivihetőségén is gondolkodni tudnak és akarnak.

Zala vármegye új építkezési szabályrendelete.

III. rész Az építkezéseknél figyelembe veendő közegészségügyi, szilárdtsági, közbiztonsági, tűz- és közrendészeti követelmények.

24. §. Bármely telek csak a képviselőtestület engedélyével osztható fel házhelyekre. A telek felosztását kérő fél köteles a felosztandó területre vonatkozó tekkönyvi kivonatot és kataszteri térképet, a felosztásnak az egyes házhelyeket és térfogatokat, valamint a nyitandó utcák és azok méreteit feltüntető tervrajzát, a felosztandó telken és a szomszédos telkeken netán fekvő épületeknek és fekvésüknek pontos megjelölésével a képviselőtestületnek két példányban bemutatni, amely szakértő meghallgatása mellett a felosztási tervhez az engedélyt

(adott) neki. Mit látottunk? (látunk). Papa mit esz? (eszik). Nem adom a kenyert. Mama befestje (befesti) azt. A bogárok repülnek. Mi lukazta (lyukasztotta) ki a barisnyát? Mivel piszkozta meg a kezét? Mennyi légyek vannak itt! (mennyi légy van itt). Hova repültek a madarak? Most a lón ülök. Kiöntötte a bort (bort). „Ne ford el az ostor nyelét!“ „De az kicsibb akar lenni!“

Amikor Pozsonyba költöztünk, gyakran mondott ilyeneket: „A györös (györi) vonat hozott minket? A györös macskát miért nem hoztuk el?“ Némely cselekvés ellentétét igekötő segítségével fejezi ki: „Mama öltözte le (vetkőztette le) Karesit.“ Varja ki (fejtse ki) a baba szoknyáját. „Feri újjön ki a koeciből.“

Egy kis unokabátyja, akivel hónapokig együtt volt, minden szó elé z hangot tett. Ennek mondogatták mindig, hogy hagyja el a z-t. A másnak szóló intelem annyira hatott Karesira, hogy azóta a z-vel kezdődő szavakból is elhagyja következetesen a z-t: őszlő, Oltán, Ergehegy, árda.

Jó magyar szokás szerint Pubinak hívjuk. Magáról harmadik személyben beszél: „Pubi megfestyé (megfesti) a kereket, hogy szép legyen.“

Megfogta a macska lábát s így szól: „No cica, tudsz te is imádkozni?“ Máskor ismét megfogta a macska lábát és azt mondta: „No gyere kis cica velem sétálni.“

Önálló megfigyelései vannak. Házmesterünknel lakott annak az öccse is. Egyszer

változtatlanul, vagy a szabályrendeletnek megfelelő módosításokkal megadja és annak egyik példányát záradékolva a félnek kiadja. Ha azonban oly terület szándékolatik felosztatni, amelynél a rendőri tekintetekből szükséges ellenőrzés nehézségekkel jár, vagy pedig olyan terület, amelynek a beépítése fekvésénél fogva kifogás alá eshetik, a képviselőtestület az engedélyt megtagadhatja. A képviselőtestületnek az a határozata, amellyel a felosztást engedélyezte, törvényhatósági jóváhagyást igényel.

A házhelyekre felosztott területen az építkezés csak külön építési engedély alapján történhetik.

25. §. Minden egyes házteleknek legalább 15 méter hosszú utcavonallal és 500 négyzetméter területtel kell bírnia. A telek 1/2 részben beépíthető, 1/2 részben pedig udvarnak (kertnek) hagyandó. Ezen kikötések azonban csakis az újabb felosztás alá kerülő házhelyekre vonatkoznak.

26. §. Vályogból, tömésből, vagy vertföldből épült, vagy faszervezetű házak alá a földszinti padózat magasságáig az alapzat közből, vagy égetett téglából készítenők.

Sövényből vagy fonásból házat építeni tilos.

27. §. A lakházak azon falai, amelyek a tetőzet és mennyezet hordására szolgálnak, legalább 1 és fél téglahosszban építendők. Az alapfalak és — ha az épület alatt pince van, — a pincefalak is legalább 2 téglahosszban építendők.

A mennyezet vagy bolthajtásos, vagy gerendás lehet, de ez utóbbinál a padlón a 36. §-ban előirt tűzmentes burkolat alkalmazandó.

28. §. Lapályos helyen építendő házaknál, ahol talajvíztől lehet tartani, a lakószobák alapja a környező talaj színe felett, árterületeken pedig a tapasztalt legmagasabb vízszin felett legalább 75 centiméter magasságra feltöltendő, azonban föltétlenül lefontott lakóházak törmeléke fel nem használható.

Ily helyeken a falaknak a talajnedvesség-től való megvédésére elszigetelő lemez (minden természetes asphalittal készült réteg, vagy kész állapotban szállítható elszigetelő lemez, esetleg más általánosan kipróbált és jónak elismert elszigetelő réteg) alkalmazandó.

Talajvíztől mentes és árvíz veszélyének ki nem tett területeken a lakószobák alapja a környező talaj felett legalább 50 centiméternyire feltöltendő.

Földalatti földdel érintkező falaknak nedvesség ellen oldalról való megvédésére forró

állapotban használt asfalt — esetleg más, általánosan kipróbált és jónak elismert elszigetelő réteg alkalmazandó.

29. §. Ha az építendő ház talaja korhadó szerves anyagokkal telített földből áll, az legalább 1 méter mélységben kihordandó és száraz homokos földdel feltöltendő.

30. §. A lakószobák belső magassága (padlótól a mennyezetig 2'8 méternél, városi jeleggel bíró községekben 3 méternél kevesebb nem lehet s oly épületben, amely csak egy lakószobával bír, a szoba területe 20 m²-nél kisebb nem lehet. A lakások kifosztendők, vagy pedig kimeszelendők.

31. §. Nagyobb embertömeg befogadására épült helyiségek padlózatául csakis deszka, vagy kőburkolat, iskoláknál csakis deszka-burkolat alkalmazható.

Földes szobák alapja a hatóság rendelkezéseire a szükséghez képest legalább 1 lábnyira felásandó s az a mezőről, vagy más távolabb fekvő helyekről hozott száraz homokos földdel feltöltendő.

31. §. Lakóházakon a főajtók 180 centiméternél alacsonyabbak és 90 centiméternél szűkebbek, az ablakok pedig 80 centiméternél alacsonyabbak és 50 centiméternél keskenyebbek nem lehetnek.

Az ablakoknak a szobán úgy kell elhelyezve lenniök, hogy azokon a napsugarak a napnak legalább egy részében a szobába juthassanak.

Az ablakoknak a szobák nagyságához képest kellő számúknak és sarokkal ellátva, kinyithatóknak kell lenniök, 20 m² területtel bíró lakószobában 2 ablak alkalmazandó.

33. §. Lépcsőket az építési vonalon (a házsorok vonalán) kívül az utcára építeni tilos.

34. §. Minden épület úgy építendő, hogy magában is fennállhasson. Közös falakat még a szomszéd beleegyezésével sem szabad építeni.

35. §. Épületek alatt pincék jól kiégetett téglá, vagy jó minőségű terméskő-boltozattal akként építendők, hogy ne lehessenek a beomlás veszélyének kitéve.

36. §. A padlás ujonnan emelt épületeknél legalább 10 centiméter agyagtappaszal, vagy pedig téglaburkolattal látandó el.

37. §. Fa-, vályog-, tömés-, vagy vertföldből épült házak konyhái csak tűzmentes anyagokból s a szabad tűzhely feletti részük csak bolthajtásra építhetők. Minden konyhának ablakkal kell ellátva lennie.

38. §. Lakházak kémény nélkül nem építhetők. Kémény nélküli házak átalakításuk esetén szintén kéménnyel látandók el. (Folyt. köv.)

Karesi azzal a kijelentéssel lepelt meg bennünket, hogy Kondor néninek két Kondor bácsija van.

A lakók és a háziúr közt nézeteltérés támadt a ház előtt lévő kert használata miatt. Erről hallott a gyerek is valamit. Egy alkalommal a nyitott ablakon kinézgetve észrevette, hogy a cicának bent van a kertben. Erre így szól a macskához: „Cica, nem mész ki a kertből? A háziúr mindjárt megveri!“

Érdeklődik a dolgok eredete iránt. „Papa, ki csinálja a mézeskenyeret?“ „A mézet a méhecske szedi a virágból“ — felelem. „A vajaskenyeret is a ményecske csinálja?“ „Hát a tejet ki csinálja?“

Vacsora után leszál székéről, odamegy anyjához, kezét eszokol s valami furesát mond. Azután hozzám jő. Figyeljük, hogy mit fog mondani? Megfogja kezemet s batoratlan hangon, mintha nem lenne egészen biztos a dolgában, így szól: „Tiszteljük magunkat.“ Valószínű, hogy „tisztelem a mamát“ vagy effélélt hallhatott s az most észbe jutván, tudományát értékesítette.

Ismeri a dolgok összetartozását. Kaszárnya mellett megyünk el s azt mondja: „Ügy-e, nem szabad a kaszárnyába bemenni, mert megvernek a katonák. Puskával“ — teszi hozzá kis vártatva.

Szeretném, ha németül tanulna. Olykor németül mondok neki valamit. Azonnal így szól: „Azt ne mondja, papa.“ De meg kell tanulnod németül“ — szólok. „Majd az iskolában“ — válaszolja.

Nagyon rösteli, ha gyermekektől olyant hall vagy lát, amit ő nem tud. Pl. egy kis pajtása ovóba járván, versikét mondott. Karesi egy darabig hallgatta, azután egészen belepirulva felugrott s elkezdte: „Velki, velki, velki. Asszolgálja.“ S kezével a verlist utánozta. Ezután, mint akinek sikerült a becsületet megmentenie, nyugodtan visszaült helyére. Máskor az ablakból nézte, hogy a ház előtt gyermekek körben forogva, verset mondanak. A vers egy-két szavát ismételni próbálta, de nem ment a dolog. Ekkor néhány horvát szót kiáltott, amit nyáron tanult, amikor horvát vidéken voltunk. Megmutatta, hogy ő olyant tud, amit amazok nem tudnak.

Zsámolyt visz a nyitott ajtóhoz, megfogja a két kilincset, felkapaszkodik s azt mondja, hogy ő most bicikliz.

Jelentkezik benne az ősember. Összenyomott egy legyet s dicsekedve mondja: „Kinyomtam a belét.“

Általában nagyon érdekli a bogarak, pókok iránt. Eleintén inkább a nagyobb állatok: ló, tehén, kutya érdekelték, most ezek mellett a kis rovarok is.

Arról beszélgetünk, hogy egy kis unokabátyja fog hozzánk jönni. Egyszer csak megszólalt: „De ugy-e, Dezsi nem fog az én játékaimmel játszani?“

Szeret dicsekedni. Ha pl. építőkövekből épít valamit, gyakran halljuk: „Ugy-e, Dezsi nem tud ilyen szépet csinálni?“

Folyt. köv.

A Tapolczi Rákóczi-Asztaltársaság énekkarának hangversenye.

A rendezőség nemes, fáradhatlan igyekezete előzte meg az asztaltársaság énekkarának április hó 26-án a Pannonia szálló nagytermében rendezett hangversenyét.

Sajnos, a közönség nem méltányolta a rendezőség és a szereplők nemes törekvését, — igen sokan nem voltak ott, pedig igazán több pártfogásban kellett volna részesíteni Tapolcza társadalmának a hangversenyt, mely — előre bocsátjuk — föltétlen elismerő tetszés mellett folyt le.

Nagyon szomorú fokmérője mutatkozik itt a közönség izlésének, mert míg egy vándor cabarette-társaság estéjén szorongásig tölti a kávéházat, akkor egy helybeli szereplőkkel rendezett hangversenyt — a részvétlenség közönyével illet. Ez a körülmény azonban, nagyon helyesen, nem látszott meg a szereplőkön, mert jókedvvel, teljes igyekezettel adták elő a hangverseny egyes számait.

E köteles kitérés után adjuk kritikánkat. A műsort a Rákóczi-Asztaltársaság énekkar nyitotta meg, Stephaneck János karnagy vezetésével. Petőfi Sándor „Falu végén kurta kocsmá” című költeményének, Arany János férfi karra zenésített — előadásával. A költemény hangulata vonult végig az előadáson is. Tartalmas színezés, az amúgy igazában magyaros, átérző előadás tette élvezetessé a darabot.

Az énekkar töltötte be a műsor harmadik, ötödik és utolsó pontját. Révfy Géza „Dunántúli nótái”, dr. Horváth Ákos „Késő vágy” és a „Kuruc dalok” előadásával aratott az énekkar elismerést. Egyikben a tartalmas színezés, majd a széles tonus — jutott érvényre, amint azt a darab előadása megkívánta. Az előadott énekszámok igen tetszettek, sőt a közönség óhajára a kuruc dalokból a „Viz, viz, viz” címűt megismélték.

A műsor második száma Kovács Sándor szép technikával előadott hegedűjátéka volt. Dancla Concert Etudeját és Hubay Jenő Csárdajelenetét játszotta Stephaneck János zongorakíséretével. A nehéz és nagy gyakorlatot igénylő darabok szabatos, sima előadása Kovács Sándor ügyes vonókezelését dicséri. Szép reményekre jogosít tudása, amelyet már is kiváló tehetségének fejlesztésével tökéletesíthet.

Schwarz Magda úrlány Puccini „Tosca imájá”-t, majd Tarnay „Ó miért oly későn” című szerzeményét énekelte, Stephaneck János pedig zongorán kísérte. Előadásában volt izlés, amit tiszta, kedves, bájos hangjával meg értékesebbé tett. Szereplését egyéniségének természetes bájával emelte. Énekét tetszéssel hallgatta és sok tapsal honorálta a közönség. A ráadásul énekelt kedves bölcsődalért kapott újabb tapsokat.

Sándorfi Anna úrlány zongorajátéka erős konturokkal bontakozott ki az est sikerének tableauxából. Prudent „Fantasie”-jének, majd Liszt egyik rapszódijának előadása oly kiforrott tehetséget, ritka technikát, fejlődött izlést és valóban művészi belemerülést tanúsított, amely nem közönséges tehetséget árul el. Az ő művészi játéka maga az abszolút dicséret, aminek a közönség kifejezést is adott.

Aki tudja, ismeri a vidéki énekkarok sokféle nehézségeit, az méltányolni fogja az Asztaltársaság énekkarának rövid idő alatt elért eredményét, amelyet a vezető és a tagok ügybuzgalmának tulajdoníthatunk. Eddig a kritikus szava.

A vasárnapi este krónikása azonban még mást is mond: a hangverseny után a teremben ott rezgett az elismerés hangja, amely kulturéletünk ezen intézménye méltánylását erősítette meg, de a nehezítés is azok iránt, akiknek erkölcsi kötelességük lett volna azt támogatni, illetőleg törekvésüket méltányolni.

A hangverseny után zene zengett s jókedvvel tartott a tánc a reggeli órákig.

HIREK.

Áldott május.

Áldott május, te föltűrő,
Mely átfested a hegyaljat, —
Szinte hallom, hogy a fű nő,
Serceg, zizeg, amint sarjad.

Kökörösinnek, kankalinnak
Darázs, méhe szívja mézét,
Máshol tán szebb szirmok nyílnak,
Mert a lepke büszkén néz szét.

Illat árad hegybe, völgybe,
Szívemben kél csodás erzet,
S fölkiáltasz gyönyörködve:
„Mily fontos a természet!”

De, ha hallgat a sok madár,
S elül némán, kedvetlenül,
S fagyos vihar zord szele jár:
Akkor: „Segíts en Istenem!”

Vázsonyi Izidor.

Községi gyűlés. Tapolcza nagyközség képviselőtestülete ma 1914 május hó 3-án délelőtt 11 órakor ismét gyűlést tart. A gyűlésen az alábbi fontos ügyeket tárgyalják, melyek kötelességüké teszik a képviselőknek, hogy azon teljes számban részt vegyenek. A gyűlés tárgyai: 1. Illetőségi ügyek. 2. A villanytelep átvétele ügyében szükséges kölcsön megszerzéshez bizottság kiküldése. 3. Viszlói retek öntözésére vonatkozó terv. 4. Vasúti állomás részére telekátengedés tárgyában határozat. 5. Nyugdíjak megállapításában határozat. 6. Lecsapoló Társulattól ingatlan vétel tárgyában határozat. 7. Tűzoltók lakbérében határozat. 8. Főjegyző lakbérémelésében határozat. 9. Tanítói állások rendszeresítésében határozat. 10. Bíró, hbíró, pénztáros, gazda fizetés javításában határozat. 11. Közgyám fizetésének megállapításában határozat.

Kinevezés. A vallás és közoktatásügyi miniszter a tapolczi és balatonfüredi járások iskolái VI. osztályu tanulóinak vizsgálobiztosául Redl Gusztáv tapolczi nyug. állami polg. isk. igazgatót kinevezte, s egyúttal utasította a vizsgatervezet összeállítására. A tervezet elkészülte után, kitűzik az egyes községekbe csoportosított tanulók vizsgálatát is.

Az Országos Ügyvédszövetség, amelynek kötelékébe független társulás útján hazánk egész ügyvédi kara tartozik, folyó hó 19-én alakította meg zalaegerszegi osztályát, amelynek keretében a zalaegerszegi törvényszék területén működő összes ügyvédek tartoznak. Az alakuló ülés elnökké dr. Hajós Ignác, társelnökké dr. Keresztury József, titkárrá dr. Weiss Endre Endre, pénztárossá dr. Udvardy Jenő zalaegerszegi ügyvédek választotta meg. A választmány tagjai lettek Boschán Gyula, dr. Czider István, dr. Hollósi Pál, dr. Jámor Márton, dr. László Pál, dr. Lőke Imre, dr. Szigethy Elemér zalaegerszegi, dr. Kovács Vilmos tapolczi, dr. Schmidt Jenő sümegi és dr. Wollák Adolf alsólendvai ügyvédek. Az alakuló ülést a szövetség központi tisztikara meleghangú táviratban üdvözölte, amelyet ez hasonló szívelyességgel viszonzott. Az alakuló ülést Boschán Gyula mint korelnök vezette, a jegyzőkönyvet pedig dr. Patonai László mint korjegyző vette fel. Az ügyvédi kar a tömörülésben nagy erkölcsi erőt lát és azon meggyőződésben van, hogy a szövetség nemcsak az ügyvédi kar, hanem a jogkereső közönség érdekeinek is üdvös szolgálatakat fog nyújtani.

Új egyesület. A Rákóczi Asztaltársaság kezdeményezése folytán megalakult daloskör, minthogy a közelmúltban rendezett hangverseny alkalmával is tanúságát adta életképességének és annak, hogy immár a nyilvánosság előtt megállja helyét, e héten tartott értekezletén elhatározta, miszerint létének és működésének erősítése, úgy sikereinek biztosíthatása céljából szenvedkedni fog s e

végbői alapszabályokat készített. Az új egyesület a tervezet szerint tiszteletbeli, pártoló és működő tagokból fog állani, a szervezkedés folytán az Országos Dalegyletnek is tagja lesz s így nagy remény van ahhoz, hogy nemsokára nemcsak városunknak szerez szép előadásaival élvezetes órákat, hanem az ország különböző helyein rendezendő versenyeken is részt vesz s bizonyosságot tesz majd arról, hogy Tapolcza e téren sem maradt el más kultúrvárosoktól.

Előadás a szőlőmoly elleni újabb védekezésről. Sárközy Viktor, a Zalavármegyei gazdasági egyesület titkára, ma délelőtt 9 órakor Tapolcán a község háza nagytermében a szőlőmoly elleni újabb védekezési módokról előadást tart. Szőlősgazdáinkat bizonyára érdekelné fogja az előadás, azért ajánljuk, hogy azon minél számosabban részesüljenek.

Vívőkola. Sanesi Lionello, a budapesti Wesselényi Vivó Club vívómestere, május hó 4-től kezdve hat hétre terjedő vívókurzust tart. E szép testedzés hívei már is szép számmal jelentkeztek a gyakorlatokra, további jelentkezéseket a kiadóhivatal elfogad.

Sorozás. Folyó hó 1-én kezdték meg Tapolcán a járásbeli állításkötelesek sorozását. Hangos az utca, ki bánatában, ki örömben dalol. Az eddig lefolyt két napi sorozás eredménye, hogy a legények 50—60 százalékát besorozták. A tapolcziakat folyó hó 5-én sorozzák.

Megyegyűlés. Zalavármegye törvényhatósági bizottsága folyó hó 11-én Zalaegerszegi gyűlést tart. A 178 pontból álló tárgysorozat közül bennünket közelebből érdekelnek a következők: Körrendelet a vármegyei központi választmányának az országgyűlési képviselők választásáról szóló t. cikk értelmében leendő megalakítása iránt. A járási mezőgazdasági bizottságok újra alakítása. Küldöttségi jelentés a körállatorvosi állások szervezése tárgyában. Alispáni előterjesztés a községi (kör) és segédjegyzők nyugdíjintézte alapszabályainak módosítása tárgyában. Botka Andor szolgabíró kérelme a IX. fizetési osztályba leendő előléptetése iránt. Fekete Gáspár volt diszeli körjegyző özvegyének kérvénye nyugdíjárulékának felemelése iránt. Tapolcza képviselőtestületének az üzleti kirakatok tárgyában hozott és Frisch Jenő által megfelelően határozata. Tapolcza képviselőtestületének határozata a rendőrbiztos részére személyi pótlék megállapítása tárgyában. Badacsonytomaj községi előjáróságának kérvénye hetivásárok engedélyezése iránt. Tapolcza képviselőtestületének a marhavásártér elhelyezése tárgyában hozott és Pirity József és társai által megfelelően határozata. Gyulakeszi község képviselőtestületének határozata a közlegelőre vonatkozólag a tulajdonjognak a közbirtokosság részére való átengedése tárgyában.

Adomány a hegymagasi templom javára. Id. Eszterházy Pál szigligeti földbirtokos a hegymagasi templom belső felszerelésének céljaira 200 koronát adományozott, amelyért az otthelyi hívők ez uton is hálás köszönetüket nyitvánitják a nemes szívű grófnak.

Öngyilkosság. Dezső Lajos kapolcsi lakos április hó 28-án felakasztotta magát, mire észrevették, már halott volt Öngyilkosságának oka életuntáság. Betegen fekvő felesége a férj öngyilkossága után néhány óra múlva szintén meghalt.

észtett. Az új egyesületbeli, pártoló állani, a szervezős Dalegyletnek is mény van ahhoz, csak városunknak élvezetes órákat, és helyein rendezt vel s bizony Tapolcza e téren városoktól.

elleni újabb véde- Zalavármegyei ra, ma délelőtti 9 óráig háza nagytermé- újabb védekezési szőlősgazdáinkat bi- az előadás, azet számosabban rész-

ionello, a buda- ub vivómestere, erjedő vivókurzum- vei már is szép korlatokra, tovább- tal elfogad.

én kezdtek meg- táskötelesek soro- ki bánatában, ki- lefolyt két napi- legények 50—60- polczaiakat folyo-

gye törvényható- en Zalaegerszegen- álló tárgysorozat- ol érdekelnék a- vármegyei köz- szággyűlési kép- -cikk értelmében- A járási mező- alakítása. Kül- vosi állások szer- előterjesztés a- zók nyugdíjinté- sítása tárgyában. -elme a IX. fize- tése iránt. Fekete- yzó özvegyenek- felemelése iránt. -k az üzleti kira- Frisch Jenő által- Tapolcza kép- a rendőrbiztos- állapítása tárgya- előjárásának- délyezése iránt. -k a marhavásár- hozott és Piriti- ebbezett határo- iselötestületének- tkozólag a tulaj- g részere való

lin roche" -gzőszervek -gedése ellen, -ségek, -rut, -rut, -kórja ellen. -szerelésben -rona

plom javára földbirtokos a felszerelésének szott, amelyért- állás köszöne- vü grófnak. -kapolcsi lakos magát, mire -ngyilkosságá- ekvő felesége -ny óra mulva

Tanulmányi kirándulások a Balaton mellé. A Balatoni Szövetség meghívására a szarvasi, szatmárnémeti-i, a fogarasi, a máramarosszigeti, a szolnoki, az érsekújvári, a petrozsényi, a székelykereszturi, a nagyszombati főgymnáziumok, a győri, a szegedi főrealiskolák, a siklői, a szegedi, a nagytapolcsányi, a komáromi, a somorjai, a szombathelyi polgári fiúiskolák, a mezőkövesdi, a lipótszentmiklósi, az abonyi polgári fiú- és leányiskolák, a selmecbányai és a csáktornyai tanítóképzők határozták el ez ideig, hogy a Balatonhoz tanulmányi kirándulást rendeznek. A kirándulások ideje május és június hónapok.

A csendőrség új egyenruhája. Mint illetékes helyről értesülünk a csendőrök egyenruhája és fegyverzete legközelebb megváltozik. A főszempont, hogy a ruházat az időszaknak, a szolgálat célszerűségének és a nemzeti jellegnek mindenben megfeleljen. Ehhez képest a csendőrök téli és nyári egyenruhát kapnak, ami a portyázásnál és mindenképp nagy előny. Az Alföldön és a hegyi vidéken más-más lesz a szolgálatot teljesítő csendőr ruhája és köpönyege. Ezenkívül a fegyverzet is változik s a karabélyhoz pisztolyt is kap a csendőr. Kardot pedig csak a sokadalomba vezényelt csendőrök viselik.

x Megelőzés. Sokszor nem tudjuk eléggé megbecsülni a megelőző rendszabályok értékét, amelyek pedig fontos faktorai egészségünk fentartásának. Különösen szól ez az emberiség legnagyobb ellenségének a tuberkulózisnak. Azon szerek közül, melyekben a betegség kifejlődését megakadályozó hatás foglaltatik, a „Sirolin Roche“ a legelőkelőbb helyet foglalja el. Ne mulasszuk el ezt a szert a házi gyógyszerárban elhelyezni. Kellemes ízű és szívesen veszik.

Hajómenetrend a Balatonon. Május hó 1-től május hó 31-ig Balatonboglár—Révfülöpi—Badacsony és vissza a következő menetrend lesz: Balatonboglárról—Révfülöpre indul naponként délelőtti 11 óra 55 perckor és este 7 óra 15 perckor. Révfülöpről—Badacsonyba indul délelőtti 12 óra 40 perckor. Badacsonyból—Révfülöpre indul délután 4 óra 30 perckor. Révfülöpről—Balatonboglárra indul délelőtti 9 óra 30 perckor és délután 5 óra 35 perckor. Május elsején Siófok és Balatonfüred között is egyszer napjában közlekedik a személyszállító hajó.

Az új **Berson**

Kellemes, zajtalan, tartós, elegáns.

A balatoni körút új vonala. A Balaton-földvartól Boglárig terjedő út teljesen kiépült. A miniszter elrendelte a helyszíni szemle megtartását és az új út bejárását, amivel Markó Gusztáv királyi műszaki főtanácsost bízta meg. A út bejárásának határnapjául május hó 14-ét tűzte ki a miniszter.

Balatonvidéki szőlősgazdák tanulmányi kirándulása. A Balatonfüredi Gazdakör, mely népes és több községre kiterjedő intézménye a Balatonvidéknek, elhatározta, hogy tagjai részére az ország különböző részeiben szőlőszeti tanulmányi kirándulást rendez. Bár a Balatonvidék szőlő és bortermése első rendű minden tekintetben, mégis az vezérli a gazdaközönséget, hogy a másutt tapasztaltakból okuljanak és tanuljanak és ezt a balatonvidéki bortermelés javára haszonnal értékesítsék.

A badacsonyi Kisfaludy muzeum. A Balatoni Szövetség javában gyűjti az anyagot a badacsonyi Kisfaludy muzeum részére. Nagyon értékes másolatokat készített a Szövetség a Nemzeti Muzeum és a Darnay muzeumban levő Kisfaludy ereklyékről. A muzeum ünnepélyes megnyitása együtt a menedékház megnyitásával alkalmasint júniusban lesz.

Terméskilátások a Balatonvidéken. A félméteres téli balatoni jégpáncél nagyban érzetette hatását a balatonparti vegetációra, amennyiben közel két hétig maradt vissza a rendes fejlődés mögött. A balatonvidéki gazdaközönség jó termésre számít az idén, hacsak a legnagyobb ellenségek, a tavaszi fagyok és a jégverés okozta veszedelmek meg nem rontják számításait. A gyümölcsfák rendkívül virágosak és jó gyümölcstermésre van kilátás, ha a fákat veszedelem nem éri. Legnagyobb ellensége a balatonvidéki gyümölcsösöknek a nagyszaporaságú molypille, amely ellen azonban a gazdák hathatósan igyekeznek védekezni. A tavaszi szőlőmunkák, bár igen nagy napszámberék mellett, rendszerben folynak. Néhol a gazdák a kevés munkáskéz miatt panaszkodnak. Nagyon szükséges volna már nagyobb mérvű eső. Tavalyi borkészlet még jelentékeny, ám a gazdák reménylik, hogy a borkereskedők megjelennek. Az osztrák borfogyasztó piacokra aránylag nagyon sok balatoni bort szállítanak.

A szőlősgazdák és a szénkéreg ára. A szénkéreg árának 2 koronával történt legutóbbi fölemelését számításba véve megállapítható, hogy három éven belül a szénkéreg ára 13 százalékkal megrágult. Kétszeresen érzik ezt a drágítást azok a szőlősgazdák, kik hazai fajtájú szőlőültetvényeiket gyérítés útján kénytelenek a fűszérától megóvni, de súlyosan érinti az árcsökkentés e termelési ágat már azért is, mert az utóbbi évek rossz termése és az üzemköltségek emelkedése folytán a szőlősgazda amúgy is válsággal küzd. Mindezeket a szempontokat alapesan megvittatta a Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete és fölterjesztést intézett a földművelésügyi miniszternek annak megfontolása érdekében, hogy az ország szőlőgazdasága és az államháztartás közös érdeke nem teszi-e kívánatosá a szénkéreg árának emelését és egyúttal arra kéri az egyesület a minisztert, hogy a további áremelésnek igyekezzenek gátat vetni.

Panasz. Ha jól emlékszünk, a mult év őszén keszthelyen megtartott vasúti értekezlet alkalmával Malatinszky Ferenc zalai földbirtokos emelt panaszt, hogy a tapolczai forgalmas vasúti állomáson csupán egy keskeny kijárás van a fel- és leszálló utasok részére, ami különösen munkás csapatok utazása alkalmával, akik mindenféle szerszámmal felrakodva utaznak, igen kellemetlen. A gyűlés alkalmával a baj orvoslását megígérték, azonban mindezt ideig mi sem történt. Újabbán hozzánk is több panasz érkezett, hogy az ügyet szóvá tegyék. Kérjük tehát derék államfőnökünket, hasson oda, hogy most a folyton emelkedő forgalom alkalmára ezen dolog alkalmas, célszerű megoldást nyertjen.

Siófok készülődése az évadra. A Balaton közigazdasági jelentősége mindinkább felkelti az illetékes hatóságok figyelmét és a megye, az állam, a község egyaránt kiveszik részüket a fejlesztés elősegítésében. A balatoni körút első szakasza már elkészült Siófoktól kiindulól, a kikötői munkálatok szaporán folynak és ezzel párhuzamosan halad a Sió hajózhatóvá tételére irányuló mederszélesítés és mélyítés. Az egyes fürdők lázas igyekezettel törekszenek arra, hogy a közönség minden igényét kielégtessék és ebben nagyban

segítségre jön a siófoki állami zöldsegtelep, amely immár az egész Balatonvidék szükségletét képes fedezni. A szinmagyar lakosság értelmisége felfogta az idegenforgalom nagy jelentőségét és igyekezik mindenben az ügy szolgálatára lenni.

Horgony-Syrup. Sarsaparilla
compos.
Vértisztítószer. Üvegei: kor. 3.60 és 7.50

Horgony-Liniment. Capsicil compos.
a Horgony-Pain-Expeller pótléka.
Fájdalommentes bedörzsölés hülséknél, rheumánál, köszvényénél stb.
Üvege: kor. — 80, 1.40, 2.—

Horgony-kénes-kenőcs
rendkívül idegcsillapító száraz és nedves kiütéseknél stb.
Tégelye: kor. 1.—

Kapható a legtöbb gyógyszerárban vagy közvetlenül beszerezhető
Dr. Richter „Az arany országhoz” címzett gyógyszerárából, Prága I. Elisabethstrasse 5.

A tapolczai tó tisztogatása. Nagyon ellepte már tavunkat a hinár, ami nem valami ajánló és kellemes képet nyújt a vidéki látogatóknak, akik tavunkat meglétek, sem pedig azoknak, akik benne fürödni óhajtanak. A malom bérlője a jövő hét folyamán a tavat kitisztogattatja, hogy a fürdő idő beálltával tiszta legyen.

x A gyermek számára való kedves ajándékot oszt szét ingyenesen a bécsi Nestlé-cég. Kedves papírbabák ezek művészi kivitelben, amelyek kellemes szórakozást nyújtanak a gyermekeknek. Ezen ajándékokon kívül mindenkinek próbadozokat is küldenek a Nestlé-féle gyermeklisztből s ezt is teljesen díjtalanul. Az ingyen babát és Nestlé lisztet kívánatra azonnal elküldi a Henri Nestlé-cég, Wien, I., Biberstrasse 182. P.

Nem lesznek motorjártatok. Az ősz folyamán Keszthelyen tartott vasúti értekezleten a Sztgyörgy—Tapolcza—Ukk között lévő vonalon a gyorsabb személyszállítás céljából motorosvonatok beállítását tervezték a nyári menetrendre, azonban mint halljuk, sőt a nyári menetrend megkezdésével tapasztaljuk is, hogy a mororosvonatok közlekedése teljesen elmaradt. Nem tudjuk ennek okát, de az utazóközönség reménykedve várta a jelzett utvonalon a gyorsabb utazást.

Borbélyok mozgalma. Újabb időben egyre szaporodik azon férfiak száma, kik önbortvaló készülékekkel borotválkoznak és így csak a legkritikább esetben veszik igénybe a borbélyok szolgálatát. A borbélyipar természetesen megéri a súlyos veszteséget s már hangok is emelkednek, hogy a borbélyok testületileg forduljanak védelemért a minisztériumhoz s azt fogják kérelmezni, hogy az önbortvaló készülékekre bizonyos adót vessenek ki. Mi megtudjuk érteni a borbélyok elkeseredését, de nem igen tudjuk elhinni, hogy mozgalmuk egykönnyen sikerre vezethetne.

Nyilvános köszönet.

Mindazoknak, kik forrón szeretett nőm elhunytá alkalmával részvétüket kifejezték, ez uton mondok hálás köszönetet.

Molnár Kálmán

Szerkesztői üzenetek.

S. V. Aki tanköteles gyermeket, a tanítás ideje alatt napszámba fogad, szigorúan megbüntetik.

K. J. A vizsgálatok ideje még nincs kitűzve, azt hisszük június hónap folyamán lesznek.

H. V. Sokkal több jóakaratu igyekezett, mint tehetség, de ez a tulajdonság megbecsülendő.

M. K. Képzelt tudással nem lehet. Fegyelmetlen, egyik a másikra támaszkodik, nem önálló. Általános panasz.

Tapolczai. Megizentük. Rossz versbe öntött szerelmi érzéseiket nem hozzuk.

L. J. Ily esetben az őszinte bírálat rendszerint fáj.

Tapolcza nagyközség előljáróságától.

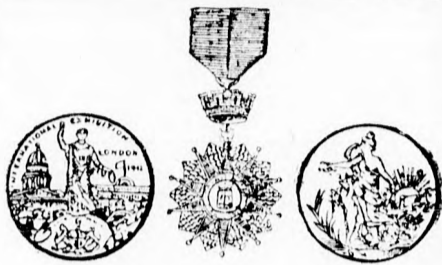
618—914. szám.

Hirdetmény.

A hivatalos órák a község házában május hó 1-től október hó 15-ig egyfolytában tartatnak, reggel 7 órától déli 1 óráig, közben anyagkönyvi órák 8—11 óráig; délután nincs hivatalos idő; vasárnapokon délelőtt 8—10 óráig van hivatalos idő.

Tapolcza, 1914. évi április hó 30.

Horváth Jenő
főjegyző.

CSAK KÉKKUTI ANNA-VIZET

IGYUNK!!!

Ez a leghiresebb és legjobb üdítő ital.

Kitüntetve Londonban és
Párisban aranyéremmel.

Igen jó és olesó viz.

1 és fél liter 30 fill. 1 liter 22 fill. Fél liter
20 fill. Az árak üvegestől értendők. Töltés:
1 és fél liter 10 fill. Kisebb üvegek töltése 8 fill.

Kapható és megrendelhető: Mohos Károlynál, Kékkuton.

Eladó

körülbelül 1000 hectoliter prima
minőségű 30—36 hectoliteres

ászk-hordó.

Bővebb felvilágosítást ad a kiadóhivatal.

Rohitsi

Tempel

-forrás. Szén-savdús, diatetikus,
üdítő asztali ital. — Elősegíti
az emésztést és anyagcserét.

Styria

Legteljesebb gyógyforrás. —
Indikálva: idült gyomorhurut-
nál, székrekedésnél, Bright-
féle vesebajnál, lépdaganat-
nál, máhajoknál, sárgaságnál,
anyagcsere betegségeknél, a
légutak hurutos bántalmánál.

Donati

a maga nemében a leggazda-
gabb tartalmú gyógyforrás leg-
erősebb hatással. Főképen
indikálva: idült behurutnál,
obstipációnál, epekövél, elhízási
hajlammal, csuszál és cukor-
betegségénél.

Legdusabb,
természetes magnézium-
glaubersósforrások.

Főraktár Magyarországon:
Hoffmann József, Budapest, V., Báthory-utca 8.

Meinl Gyula Kávébehozatal

Hetenkint kétszer íriss pörkölt
kávé, csokoládé és kakaó.

Főlerakat Tapolcza és vidékére:

KASZÁS SOMA

== FÜSZER- ÉS ==
CSEMEGEKERESKEDÉSÉBEN
== TAPOLCZA. ==

Tüzifa-eladás.

Az Esterházy hercegi hitb. uradalom a
szóczi erdei faraktárában levő tűzifa-
készletének napi eladását f. év május
1-től kezdve a fogyasztó-közönség részére
megnyitja. :: Fa árak:

I. rendű cserhasábfá 7 kor. 25 fill.

ürköbmétere, vagyis méteröle 29 kor.

II. rendű cserhasábfá . . . 6 kor.

ürköbmétere, vagyis méteröle 26 kor.

(Egyéb eladó fa nincs.)

A fa 115 cm. magas erdei ölekbe van
rakásolva. Ugyanezen fának a befuvare-
ztatását is — a fuvarosok jelentkezése
arányában — az uradalom a tapolczai ju-
nevű vevőközönségtől elfogadja. Fuvardíj
az I. osztályura 15, a II. osztályura 14 kor.
ölenkint. Megrendeléseket az alanti címre
kérünk. — Megjegyeztetik, hogy a meg-
rendelések a jelentkezések sorrendjében
vételnek figyelembe.

Hercegi Erdőkezelőség

Sáska.

Posta: TAPOLCZA.

PREMIER

Világszerte
elismert
gyártmány.

Képviselő: Molnár Kálmán Tapolcza.

A Pannonia-étteremben
egy jó házból való fiu
TANONCNAK
azonnal felvétetik.

Csődtömegárverési hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy a vb. Molnár Mór tapolczai kereskedő csődtömegéhez tartozó, a csődleltár 1—1418. tételei alatt felvett árak, ugymint: bazar-, üveg-, porcelán-, bádóg-, vas-, edény-, játék-, rövidárak, piperecikkek, ruhá-
neműk, cipők stb., melyeknek beszerzési ára: 13856 K 56 f, becsértéke pedig 8259 K 43 f, a csődválasztmány hatá-
rozata folytán 30 külön-külön, de az egynemű árucikkeket összefoglaló csoportban birói kiküldött közbenjöttével
megtartandó nyilvános szóbeli árverésen

Tapolczán f. évi május hó 13-ikán délelőtt 9 órakor s esetleg a következő napokon el fognak adatni.

Az árverésben csak azok vehetnek részt, akik az árverés alá kerülő ingóságok becsértékének 10%-át bánat-
pénz gyanánt a birói kiküldött kezéhez lefizetik.

Sem a csődválasztmány, sem a tömeggondnok az elárverezendő ingók minőségéért, mennyiségéért, leltározás
esetleges tévedéseiért felelősséget nem vállal.

Vevő ígérete után bánatpénzét a beígért összegre kiegészíteni s a vételi illetéket is viselni köteles.

A csődválasztmány fentartja magának a jogot, hogy abban az esetben, ha valamely árucsoportra beígért
legmagasabb vételárat is alacsonynak találja, az ajánlatot azonnal visszautasíthassa s az illető árucsoport más meg-
felelő értékesítéséről gondoskodjék.

A leltár 1052—1212. tétele alatt felvett játékaruk azonnal, a többi árak az árverés napjától számított 3 nap
alatt az üzlethelyiségből elszállítandók; a kár veszélye azonban a leltéskor száll át vevőre.

A csődleltár, valamint az árucsoportok összeállítása — a beszerzési és becslés részletes kitüntetésével — irodámban
bármikor megtekinthető, az áruraktárt az érdeklődőknek szintén megmutatom és bővebb felvilágosításokat is nyújtok.

Kelt Tapolcza, 1914. évi április hó 30-án.

Dr. Hirsch Károly ügyvéd,
mint vb. Molnár Mór csődtömeggondnoka.

adás.

b. uradalom a
levő tűzifa-
ását f. év május
közönség részére
F a á r a k:
kor. 25 fill.
erőle 29 kor.
. 6 kor.
erőle 26 kor.
incs.)

ei ölebbe van
k a befuvaroz-
k jelentkező-e
a tapolczai jó-
adja. Fuvadrij
tályura 14 kor.
z alanti címre
hogy a meg-
sorrendjében
be.

rdőkezelőség
ska.
TAPOLCZA.

R

erte
rt
ny.

Tapolcza.

mben

ó fiu

NAK

etik.

1-1418.

rek, ruha-

ány hatá-

enjöttevel

adatni.

át bánat-

eltározás

a beigért

ás meg-

tt 3 nap

dámban

nyujtok.

ügyvéd,

noka.

Divatos női angol és francia kosztümöket a legizlésebb kivitelben.

o o o

Gyászruhákat 24 óra alatt készít mérték szerint

DEÁK JÁNOS
angol női szabó
TAPOLCZA,
Deák Ferenc-utca.

MILLIÓK
használják

Köhögés

rekedtség, hurut, elnyájkásodás, görcs, számarköhögés ellen

Kaiser-féle Mell-Karamellák
„3 fenyővirág”

6500 elismerő levél orvosoktól és magánosoktól!!!

Kiválóan kellemes, izletes bonbonok. 20 és 40 filléres csomagokban és 60 filléres dobozban kapható Glazer Sándor gyógyszerárában.

KIRÁLY VILMOS
szobafestő és mázoló
TAPOLCZA, Baross Gábor-utca.
Telefonszám 54.

Elvállal minden e szakmába vágó munkát, a leg-egyszerűbbtől a legszebb kivitelig, jutányos áron.

A tapolczai kir. járásbíróóság mint telek-könyvi hatóság.

1505/1914. tkv. sz.

Árverési hirdetmény-kivonat.

Hobok Dávid tapolczai lakos végrehajtónak Futó György diszeli lakos végrehajtást szenvedő ellen indított végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság a végrehajtási árverést 256 korona 18 fillér tőkekövetelés és járulékai behajtása végett a tapolczai kir. járásbíróóság területén levő, Diszel községben levő, s a diszeli 1021. sz. jtkvben 729. hrsz. Futó György nevének álló sabari erdő és legelőre 2 korona, a diszeli 1538. sz. jtkvben ugyanannak nevének álló — 400 kor. agrár-kölcsonnel terhelt — 487. hrsz. csobánczi hegyi szőlő és rétre 1314 korona kikiáltási árban elrendelte.

Az árverést 1914. évi június hó 8. napján délelőtt 10 órakor Diszel község házában fogják megtartani.

Az árverés alá kerülő ingatlanok a kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb áron nem adhatók el.

Az árverezni szándékozók kötelesek bánatpénzzel a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t. c. 42. §-ában meghatározott árfolyammal számított óvadékképes értékpapírosban a kiküldöttnek letenni, hogy a bánatpénznek előleges birói letétbe helyezéséről kiállított letéti elismerményt a kiküldöttnek átadni és az árverési feltételeket aláírni (1881. LX. t. c. 147., 150., 170. §§.; 1908. XL. t. c. 21. §.)

Az, aki az ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb ígéretet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékaig kiegészíteni (1908. XLI. 25. §.)

Tapolcza, 1914. évi március hó 5. napján.

Papp s. k., kir. jbiró.

A kiadmány hitelül:

Ján, kir. telekkönyvvezető.

Eladó I. minőségű széna

Kisörsön, a gróf Esterházy-féle majorban q-ja 7 korona, a vincellér bármikor kiadja.

PURGLY PÁL

birtokos.

KOLLARIT-BÖRLEMEZ
KAUCSUK-COMPOSITIOVAL BEVONT
RUGANYOS, VIHARBIZTOS ÉS IDŐTÁLLÓ
SZAGTALAN FEDÉLLEMEZ

A jelenkor legjobb tetőfedőlemeze
Végtelenül tartós! Régi zsin-
dely-tetők átfedésére kiválóan alkalmas. Sem mázolni, sem mészlével bekenni nem kell. Kapható:
JUNG ADÁM vaskereskedőnél, TAPOLCZÁN.

Van szerencsém a n. érdemű közönség szives tudomására hozni, hogy nálam a világhírű asbestpala métere 3 korona
az elsőrendű Stiria bádognak métere 3 korona
csatornának folyómétere . . . . . 1 korona 60 fill.
csatorna díszes vasakkal . . . . . 2 korona

Különös figyelmébe ajánlom a n. érdemű közönségnek a palára figyelni hogy a világhírű „ETERNIT” palát össze ne tévezzék az utáztott másodrendű palákkal, mert a valódi pala „ETERNIT” szóval van megjelölve.

Tisztelettel

STEINER ZSIGMOND

vaskereskedő, lakatos, bádogos és pala főraktára.

A CSUVÁROZÁS

beszüntetése miatt eladó 1 pár egészséges 6 éves muraközi fajta szelid nagy teréző ló.

Legvégső ár 1200 korona.

Megtekinthető legalkalmasabban vasárnapokon

Veröczi Károly Kapolcs,

„ILONA” mű- és vámmalomtulajdonosnál.

Őszibarackfát,
mindenféle gyümölcsfa **vadonczot,**
2 éves gyökeres **akáczcsemetét,**
szőlővesszőt
igen olcsón ad **Unghváry László**
faiskolája **Czepléd.** Tessék árjegyzéket kérni.

Javításmentes lefödések és falburkolások

Eternit

PALABÓL

Csak akkor valódi ha minden lapon az Eternit törvényileg védett szövevény dombornyomásban látható.

ETERNIT-MŰVEK MATSCHKÉ LAJOS BUDAPEST VI. ANDRÁSSY-UT 33. GYÁR: NYERGESUJFALU

KÉRJEN MINTÁT ÉS ÁRJEGYZÉKET!

Elárusító: SIEINER ZSIGMOND Tapolcza.

PALMA az elasztikus cipősarok

figyelje meg **TARTÓSSÁGÁT**

HIRSCH JÓZSEF
hentesüzlete és füstölője
TAPOLCZA, főter.
Telefonszám 96.

Állandó nagy raktár:
Füstölt sonka, füstölt hus, füstölt szalonna és szalámiból.
Friss sertéshus, elsőrendű sertézsir-háj és zsirszalonna.
Főtt sonka, nyelv és hideg felvágottak. :-:
Naponta saját készítésű friss virsli, kalbász, párisi és szafaládé. :-:
Legolesőbb napi árak!

Műtrágya

szuperfoszfát, kálisó, chilisaletrom kapható
LUSTIG JÓZSEF és FIA cégnél Tapolczán.

Sok időt és oldatot takarít meg
az, aki összes permetező gépeit
„TEMPUS” permetezőcsővel szereli fel.
Fele idő alatt képes védekezni, s így munkájának sikere biztosabb!!
Ára 18 korona. Ára 18 korona.
Négy napi munka után ez a költség megtérült!
Egyedüli beszerzési forrás a
„BORÁSZTI LAPOK” szerkesztősége, Budapest, IX. Üllői-ut 25. II, 11.

Az eredeti **Dr. ASCHENBRANDT-féle**

BORDÓI POR ÉS RÉZKÉNPOR

a legkitűnőbb anyag a szőlőlevél, illetve a fűrt peronosporája, valamint a lisztharmat ellen.

Óvakodjunk az értéktelen utánzatoktól.

Csakis olyan csomagokat kell elfogadni, melyeken a **Dr. ASCHENBRANDT-féle** név és védjegy ki van téve.
A bordói por ára 100 kg.-ként 62 K., a rézkénpor ára 47 K., 50 kg.-nál kisebb csomagokban 4 koronával drágább q.-ja.

VEZÉRKÉPVISELET:
MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE
Budapest, V., Alkotmány-utca 29. Kapható minden „Hangya” fogyasztási szövetkezetben és legtöbb fűszerkereskedőnél.